

Dosarul nr. 3ra-670/22
2-21155328-01-3ra-06072022

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

DECIZIE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Aliona Miron
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la anularea în parte a actului administrativ, împotriva hotărârii din 16 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 21 octombrie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” au depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la anularea scrisorii/răspunsului nr. R21/1751AP din 30 iulie 2021 și nr. 03-111/5484 din 21 septembrie 2021 ale Viceprimarului municipiului Chișinău, Ceban Ilie; anularea în parte a pct. 5.13 din decizia nr. 2/26 din 2 aprilie 2021 a Consiliului municipal Chișinău și obligarea Primăriei municipiului Chișinău și a Consiliului municipal Chișinău să elibereze proprietarului Societății cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” și beneficiarului Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” certificatul de urbanism pentru proiectarea unui complex imobiliar cu spații comerciale și locative, cu regimul de înălțime 2S+D+P+8E, pe terenul de pe adresa mun. Chișinău, str. S. Lazo 19.

Prin încheierea din 3 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost separat într-un proces aparte capătul de cerere depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la anularea în parte a pct. 5.13 din decizia nr. 2/26 din 2 aprilie 2021 a Consiliului municipal Chișinău. S-a transmis după competență la Curtea de Apel Chișinău, acțiunea în

contencios administrativ depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Ivenst” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la anularea în parte a pct. 5.13 din decizia nr. 2/26 din 2 aprilie 2021 a Consiliului municipal Chișinău.

Întru argumentarea acțiunii s-a indicat că, Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” este o companie de profil în construcții, care în perioada activității sale de peste 15 ani în acest domeniu, a realizat cu succes mai multe proiecte imobiliare, construind spații cu destinație locativă, agrement și social-culturale, la ordinea miilor de m².

Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” a menționat că, la data de 30 iunie 2020, a intervenit față de Primăria municipiului Chișinău cu propunerea de a suporta cheltuielile necesare și a finanța lucrările instituțiilor abilitate, pentru elaborarea Planului urbanistic zonal (PUZ) în perimetrul străzilor – str. Serghei Lazo, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, str. Mitropolit Petru Movilă, str. Anatol Corobceanu, deoarece la inițierea de dezvoltare a oricărui proiect imobiliar, apare problema că elaborarea cărorva concluzii din partea autorității municipale de stat nu pot fi obținute din motivul lipsei întocmirii și aprobării documentației de urbanism pentru zona istorică centrală a orașului Chișinău, iar pe de altă parte, prevederile Legii privind autorizarea executării lucrărilor în construcție nr.163 din 9 iulie 2010, stabilește exhaustiv lista actelor necesare, care urmează a fi prezentate de beneficiari, pentru proiectarea și executarea lucrărilor de construcții. Drept urmare, de către Primarul General al municipiului Chișinău a fost emisă dispoziția nr. 363-d din 28 iulie 2020, prin care s-a dispus inițierea elaborării de către IMP „CHIȘINĂUPROIECT” a planului urbanistic zonal pentru teritoriul cuprins în perimetrul străzilor – Serghei Lazo, Anatol Corobceanu, Mitropolit Petru Movilă, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, iar la 7 august 2020, în acest sens a fost emis certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 332/20 din 7 august 2020.

A specificat că, la 11 septembrie 2020, a semnat cu IMP „CHIȘINĂUPROIECT” contractul de proiectare nr. 3518, obiectul căruia constituia însuși elaborarea, contra costului de 350 901 de lei, a planului urbanistic zonal pentru teritoriul cuprins în perimetrul străzilor Serghei Lazo, Anatol Corobceanu, Mitropolit Petru Movilă, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt și potrivit condițiilor contractuale a achitat proiectantului suma de 175 450 de lei, la momentul încheierii contractului și suma de 174 451 de lei, la data de 26 februarie 2021, executând și astfel integral obligațiile asumate.

Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” a precizat că între timp, a negociat și a stabilit relații de parteneriat cu proprietarul terenului cu numărul cadastral 0100520198, situat în mun. Chișinău, sect. Buiucani, str. Serghei Lazo 19 – Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” și la 20 octombrie 2020 a încheiat cu aceasta contractul de societate civilă nr. 1-116, prin care au convenit asupra condițiilor de valorificare a terenului sus menționat, prin construcția unui complex imobiliar. Prin decizia din 22 februarie 2021 a Consiliului Național al Monumentelor Istorice pe lângă Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al RM, s-a aprobat schița de proiect propusă de Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest”, pentru complexul cu spații locative și comerciale, de pe terenul de pe adresa mun. Chișinău, str. S. Lazo 19, cu regimul de înălțime 2S+D+P+8E.

În continuare, reclamantele au notat că, la data de 21 iulie 2021, au depus la Primăria municipiului Chișinău cererea nr. 1751 AP, prin care au solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea unui imobil - complex cu spații locative și comerciale, pe terenul de pe adresa mun. Chișinău, str. S. Lazo 19, cu regimul de înălțime

2S+D+P+8E. Însă, prin răspunsul nr. R21/1751AP din 30 iulie 2021, Consiliul municipal Chișinău le-a comunicat că cererea depusă a fost respinsă, făcându-se referire la prevederile deciziei nr. 2/26 din 2 aprilie 2021 a Consiliului municipal Chișinău, care a fost adoptată după executarea de către Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” a obligațiilor legate de elaborarea planului urbanistic zonal, care deja reglementează un alt regim, mai mic, de înălțime a construcției (12-15 metri).

Au relatat că nefiind de acord cu răspunsul dat, la 25 august 2021, au depus cerere prealabilă, prin care a contestat, atât refuzul de emitere a actului administrativ solicitat, cât și prevederile din pct.5.13 din decizia nr.2/26 din 2 aprilie 2021 a Consiliului municipal Chișinău (referitoare la regimul de înălțime 12-15 metri) în care a indicat că abordarea autorității publice municipale nu se încadrează în limitele legale de soluționare a cererii petiționarului privind eliberarea certificatului de urbanism, deoarece nu oferă un răspuns plauzibil și o motivare corespunzătoare, refuzului enunțat, dar mai degrabă poartă un caracter de incertitudine și fără o justificare coerentă limitează drepturile legale ale beneficiarilor de valorificare a proprietății sale. Însă, prin scrisoarea nr. 03-111/5484 din 21 septembrie 2021, s-a reiterat poziția anterior expusă a autorității publice, iar cererea prealabilă a fost respinsă, cu mențiunea că actul permisiv nu poate fi eliberat.

În opinia reclamantelor, refuzul autorității publice municipale, este neîntemeiat, or motivele invocate întru respingerea cererii petiționarilor, nu le pot fi opozabile și nu există pe caz o justificare legală, care ar permite o limitare a drepturilor legale.

Au relevat că Regulamentul local de urbanism al municipiului Chișinău a fost elaborat încă în anul 2008 și a fost propus spre aprobare Consiliului municipal Chișinău, prin decizia nr. 22/40 din 25 decembrie 2008, însă pct. 4 al acestui act stabilește că, pentru Zona Centrală istorică a orașului Chișinău Regulamentul local intră în vigoare după aprobarea de către Consiliul municipal Chișinău a Planului Urbanistic Zonal Centru și a Schemei complexe a transporturilor. Astfel, până la moment, autoritatea publică municipală nu a adoptat corespunzător Planul Urbanistic Zonal Centru și Schema complexă a transporturilor, fapt care denotă că nici Regulamentul local de urbanism al municipiului Chișinău, nu este valabil pentru zona în care este situat lotul de teren cu numărul cadastral 0100520198 (adresa mun. Chișinău, sect. Buiucani, str. Serghei Lazo 19), iar situația dată pe parcursul timpului a creat impedimente de modernizare, valorificare și dezvoltare a patrimoniului, situat în zona centrală a mun. Chișinău.

În drept, și-au întemeiat acțiunea în baza dispozițiilor art. 9, art.109 din Constituție, art. 13, art. 19, art. 37, art. 47 din Legea privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului nr. 835 din 17 mai 1996, art. 6, art.8, art. 14 din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, art. 6 din Legea privind statutul municipiului Chișinău nr. 136 din 17 iunie 2016, art. 3, art. 16, art. 73, art. 74 din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 și art. 191, art. 194, art. 224 și art. 225 din Codul administrativ.

Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” au solicitat anularea în parte a pct. 5.13 din decizia nr. 2/26 din 2 aprilie 2021 a Consiliului municipal Chișinău.

Prin hotărârea din 16 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com”.

La data de 8 iunie 2022, Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” au depus recurs nemotivat, iar la 19 iulie 2022 au prezentat motivarea recursului împotriva hotărârii din 16 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care au solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept recurente au invocat că nu sunt de acord cu actul judecătoresc contestat, deoarece instanța ierarhic inferioară la adoptarea acestuia nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Suplimentar, recurente au menționat că, în speță s-a admis o gravă abatere de la modul legal de examinare a cauzei în fond, prin faptul că instanța, fiind informată despre imposibilitatea participării la ședința de judecată din data de 16 mai 2022 a reprezentantului Societății cu Răspundere Limitată „NG-Invest” din motive de sănătate, a respins cererea de amânare și a examinat cauza.

Prin urmare, au susținut că instanța de fond a admis o derogare gravă de la rolul diriguitor, ce îi revine prin prisma art. 9 din Codul administrativ, admițând în acest fel și obstrucționarea modului legal de desfășurare a unui proces civil, cu încălcarea principiului contradictorialității și disponibilității în drepturi a participanților la proces.

Prin referința depusă la 19 septembrie 2022, Consiliul municipal Chișinău a solicitat respingerea recursului cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărârea contestată la 16 mai 2022, însă date privind notificarea dispozitivului hotărârii recurentelor la materialele cauzei nu există.

Totodată, hotărârea motivată din 16 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentelor, prin intermediul oficiului poștal, la data de 20 iunie 2022.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide că Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” s-au conformat prevederilor legale și au depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Prin încheierea din 7 septembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” a fost numit spre examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se

pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurenților, și argumentele intimatului din referință, au fost expuse cu suficientă claritate.

Verificând hotărârea din 16 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și cererea de recurs, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com”, cu restituirea cauzei în instanța competentă – Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, din considerentele ce urmează.

Prin prisma art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În sensul art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În temeiul art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, trimițând cauza spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art. 432 alin.(3) lit. d) și f). La solicitarea participanților la proces, instanța de recurs poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanță o singură dată în cazul prevăzut la art. 432 alin. (3) lit. b).

Din materialele cauzei rezultă că, prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 68/1-2 din 22 martie 2007 a fost aprobat Planul Urbanistic general al orașului Chișinău, ca document fundamental cu caracter directoriu în definirea și implementarea politicilor, programelor și proiectelor de dezvoltare ale orașului Chișinău.

Prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 22/40 din 25 decembrie 2008 a fost aprobat Regulamentul local de urbanism al orașului Chișinău, ca parte componentă a Planului Urbanistic General al or. Chișinău, cu caracter regulatoriu.

Conform pct.4 a deciziei nr. 22/40 din 25 decembrie 2008, Consiliul municipal Chișinău, a decis că pentru Zona Centrală istorică a orașului Chișinău, Regulamentul local intră în vigoare după aprobarea de către Consiliul municipal Chișinău a Planului urbanistic Zonal Centru și a Schemei complexe a transporturilor.

În continuare, la data de 28 iulie 2020, Primarul General al municipiului Chișinău, având în vedere lipsa documentației de urbanism a zonei istorice centrale, modificările operate în Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 „privind autorizarea executării lucrărilor de construcție”, prevederile deciziilor Consiliului municipal Chișinău nr. 68/1-2 din 22 martie 2007 „cu privire la aprobarea Planului Urbanistic General al orașului Chișinău” și nr. 22/40 din 25 decembrie 2008 „cu privire la aprobarea Regulamentului local de

Urbanism al orașului Chișinău”, necesitatea protejării patrimoniului construit, arheologic, natural și reglementarea proceselor de conservare și dezvoltare a Chișinăului istoric, cererile Societății cu Răspundere Limitată „NG-Invest”, în conformitate cu prevederile Legii nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, în temeiul art. 29 alin. (1) și alin. (2) și art. 32 alin. (2) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, art. 15 alin. (1) pct. 2), lit. e) și art. 16 alin. (1) din Legea nr. 136/2016 privind statutul municipiului Chișinău, a emis dispoziția nr.363-d „cu privire la inițierea elaborării planului urbanistic zonal pentru teritoriul cuprins în perimetrul străzilor Serghei Lazo - Anatol Corobceanu - Mitropolit Petru Movilă - bd. Ștefan cel Mare și Sfânt”.

Ulterior, la 7 august 2020, Primarul General al municipiului Chișinău a emis certificatul de urbanism pentru proiectare nr.332/20, pentru elaborarea Planului urbanistic zonal pentru terenul cuprins în perimetrul străzilor Serghei Lazo-Mitropolit Petru Movilă - A. Corobceanu - bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, situat în mun. Chișinău.

Drept urmare, la 11 septembrie 2020, Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și IMP „Chișinăuproiect” au încheiat contractul de proiectare nr.3518, pentru efectuarea lucrărilor de proiectare a planului urbanistic zonal pentru teritoriul cuprins în perimetrul străzilor Serghei Lazo - Anatol Corobceanu - Mitropolit Petru Movilă - bd. Ștefan cel Mare și Sfânt”.

Mai târziu, la data de 2 aprilie 2021, Consiliul municipal Chișinău a emis decizia nr.2/26 „cu privire la securizarea și dezvoltarea zonei Centru – Nucleul Istoric al orașului Chișinău”, iar la pct.5.13 din această decizie se prevăd inclusiv și reguli noi ce țin de regimul de înălțime al clădirilor ce urmează a fi construite.

La 21 iulie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” s-a adresat Primăriei municipiului Chișinău cu cerere privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea unui complex cu spații comerciale și locative, tip 2s+D+P+8E din str. Serghei Lazo 19.

Prin răspunsul Primăriei municipiului Chișinău nr.R21/1751AP din 30 iulie 2021, cererea a fost respinsă, inclusiv și din motivul că prin pct.5.13 din decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 2/26 din 2 aprilie 2021, s-au prevăzut unele reguli noi ce țin de regimul de înălțime al clădirilor ce urmează a fi construite pe teritoriul monumentului de categorie națională – Nucleul Istoric al Chișinăului, iar prin solicitarea reclamantului se solicită certificat de urbanism pentru proiectarea unui Complex cu spații comerciale și locative, ce depășește această regulă.

În rezultat, la 25 august 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” s-au adresat către Consiliul municipal Chișinău cu contestație privind anularea pct.5.13 din decizia nr. 2/26 din 2 aprilie 2021, însă, la data de 21 septembrie 2021 Primăria municipiului Chișinău a respins contestația depusă.

Invocând dezacordul față de răspunsul menționat, la 21 octombrie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” au depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ cu privire la anularea scrisorii/răspunsului nr. R21/1751AP din 30 iulie 2021 și nr. 03-111/5484 din 21 septembrie 2021 ale Viceprimarului municipiului Chișinău, Cebanu Ilie; anularea în parte a pct. 5.13 din decizia nr. 2/26 din 2 aprilie 2021 și obligarea de a li se elibera certificatul de urbanism

pentru proiectarea unui complex imobiliar cu spații comerciale și locative, cu regimul de înălțime 2S+D+P+8E, pe terenul de pe adresa mun. Chișinău, str. S. Lazo 19.

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani prin încheierea din 3 decembrie 2021 a separat într-un proces aparte capătul de cerere depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „NG- Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la anularea în parte a pct. 5.13 din decizia nr. 2/26 din 2 aprilie 2021 a Consiliului municipal Chișinău, transmițând după competență la Curtea de Apel Chișinău, acțiunea în contencios administrativ depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Ivenst” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la anularea în parte a pct. 5.13 din decizia nr. 2/26 din 2 aprilie 2021 a Consiliului municipal Chișinău.

Curtea de Apel Chișinău prin hotărârea din 16 mai 2022 a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Ivenst” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com”.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că hotărârea din 16 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă cu încălcarea normelor de drept ce reglementează competența jurisdicțională pentru acțiunea în contencios administrativ, motiv pentru care actul judecătoresc de dispoziție contestat nu poate fi menținut ca legal și întemeiat.

În favoarea concluziei enunțate, instanța de recurs menționează următoarele.

În condițiile art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În corespundere cu art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

O acțiune în contencios administrativ în corespundere cu art. 206 alin. (1) lit. a)-e) din Codul administrativ, poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Articolul 10 din Codul administrativ stipulează că actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Iar, conform art. 12 din Codul administrativ, un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.

La acest aspect, instanța de recurs în completare relevă prevederile art. 2 din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, conform cărora, următoarele noțiuni principale semnifică act normativ – act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sunt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice.

În conformitate cu art. 191 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătorii soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ. Curțile de apel soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.

Instanța de recurs relevă că art. 197 din Codul administrativ prevede că nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

Respectiv, instanța de recurs ținând cont de prevederile legale citate supra și analizând cererea de chemare în judecată și probele anexate la actele cauzei constată că, în prezenta acțiune Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Ivenst” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” solicită anularea în parte a actului administrativ - decizia nr. 2/26 din 2 aprilie 2021 a Consiliului municipal Chișinău, și anume a pct. 5.13 (sintagma „...dar nu va depăși (P+3E+M sau P+3E+E retras), preferențial cu acoperiș în pante, înălțimea cumulativă ale cărora de la nivelul solului amenajat nu va depăși 12-15m, până la cota inferioară a acoperișului sau, în cazul acoperișurilor plate, până la cota parapetului deasupra nivelului patru suprateeran. În spațiul sub acoperișul în pante, pot fi amplasate mansarde într-un nivel. Suprafața maximă a etajului retras, într-un singur nivel nu va depăși 60% din suprafața construită a clădirii. La determinarea regimului de înălțime a clădirii în numărul de etaje suprateerane se vor include etajul tehnic, mansarda și etajul soclu (demisolul), dacă cota de sus a planșeului acestuia depășește cota medie de sistematizare a solului cu minim 2 m. Mezaninul (supanta) care ocupă mai mult de 40% din spațiu se va considera etaj; (Notă: vezi reglementările NCM C.01.08:2016 „Blocuri locative”, NCM C.01.12:2018 „Clădiri civile. Clădiri și construcții publice” și NCM C.01.04:2005 „Clădiri administrative. Norme de proiectare”), care stabilește cercul persoanelor pentru care produce efecte juridice, nu se aplică unui număr nedeterminat de situații identice, ci indică expres cazurile și situațiile concrete de aplicare a actului administrativ.

Prin actul administrativ ce face obiectul prezentei cauze, se stabilește drepturi și obligații determinate pentru destinatarii săi/situații identice, care de asemenea sunt determinabili și chiar determinați, prin prisma pct. 1, or, actul dat a fost emis în scopul securizării și dezvoltării Nucleului Istoric al Chișinăului, amplasat în perimetrul străzilor A. Mateevici – C. Stere – A. Șciusev – M. Viteazul – Sf. Andrei – I. Zaikin – Albișoara – Ismail – Ștefan cel Mare și Sfânt – Ciuflea – București – L. Tolstoi – Ismail.

Așadar, spre deosebire de actele administrative cu caracter normativ, actele contestate în prezenta cauză nu prevăd reglementări de principiu și nu au o aplicabilitate generală, nu se adresează și nu produc efecte erga omnes, ci urmăresc stabilizarea unei situații juridice precise în favoarea unui număr restrâns și definit de subiecte de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că, deși Codul administrativ, la art. 191 alin. (1), prevede expres că în afara cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, contrar normei enunțate, prin încheierea din 3 decembrie 2021, a transmis după competență la Curtea de Apel Chișinău acțiunea înaintată.

În acest sens, art. 198 alin. (2) Cod administrativ, prevede că, dacă nu este competentă teritorial sau material, instanța de judecată transmite acțiunea în contencios administrativ instanței de judecată competente printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

La rândul său, Curtea de Apel Chișinău nu a înlăturat omisiunea admisă de către Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, reținând greșit spre soluționare acțiunea depusă și examinând fondul acesteia.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decelează că prezenta cauză de contencios administrativ, reieșind din obiectul și pretențiile formulate, a fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale materiale, ceea ce duce la casarea inevitabilă a actului judecătoresc de dispoziție contestat.

Așa fiind, căile procedurale asigură persoanelor interesate accesul la o instanță de judecată, căreia prin lege i s-a stabilit competența de a hotărî, iar pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța în fața căreia este adusă cauza să se bucure de jurisdicție deplină, adică instanța trebuie să fie competentă să analizeze atât aspectele de fapt, cât și pe cele de drept ale cauzei.

Acest mod de reglementare al dreptului de acces la justiție este în concordanță cu principiile CEDO, potrivit căreia exercitarea dreptului de acces la justiție presupune tocmai asigurarea accesului oricărei persoane la un tribunal instituit de lege, adică garantarea unei proceduri judiciare în fața căreia să se poată realiza, efectiv, acest drept. În contextul dat, instanța de recurs, prin prisma standardelor Curții Europene a Drepturilor Omului, notează că nerespectarea de către o instanță a dispozițiilor de drept intern implică în principiu o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție (DMD Group, A.S. împotriva Slovaciei, pct. 61).

În același timp, art. 6 § 1 CEDO, garantează ca prim aspect al procesului echitabil înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională. De aceea, normele de competență jurisdicțională sunt de strictă interpretare, iar orice interpretare extensivă sau restrictivă trebuie calificată ca abuz de drept.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul constatării încălcării normelor de procedură și anume că actul de dispoziție judecătoresc a fost pronunțat cu încălcarea competenței jurisdicționale materiale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi

admis, cu casarea hotărârii din 16 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, conform competenței.

În conformitate cu art. 195, art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ în coroborare art. 445 alin. (1) lit. c¹) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com”.

Se casează hotărârea din 16 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, și se restituie cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „NG-Invest” și Societatea cu Răspundere Limitată „Serenda-Com” împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la anularea în parte a actului administrativ, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, conform competenței.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nina Vascan

Aliona Miron

Nicolae Craiu